

Sygn. akt V GC 569/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Karolina Krzemińska

Protokolant: st.sekr.sąd. Marzena Ornaf

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2015 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka z o. o. w L.

przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe Nadleśnictwo L.

o zapłatę kwoty 25.533,58 zł

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 25 533,58 zł (dwadzieścia pięć tysięcy pięćset trzydzieści trzy złote pięćdziesiąt osiem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 22 881,70 zł od dnia 08.03.2014r. do dnia zapłaty,
- 2 651,88 zł od dnia 20.02.2014r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 410,73 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt V GC 569/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. w L. wystąpiła z powództwem przeciwko Skarbowi Państwa – Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe Nadleśnictwo L. domagając się zasądzenia kwoty 25.533,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 15.01.2014r. do dnia zapłaty a także zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że strony zawarły dwie umowy: z dnia 23.10.2013r., przedmiotem której było wykonanie przez powódkę remontu drogi leśnej w terminie do dnia 15.12.2013r. oraz z dnia 03.12.2013r. na wykonanie robót dodatkowych do pierwszej z wymienionych umów w terminie do dnia 31.12.2013r. Powódka informowała pozwaną o tym, iż nie będzie mogła zakończyć prac objętych umową główną przed zakończeniem prac dodatkowych albowiem ich zakresy ze sobą kolidowały, jednak nie uzyskała jej zgody na przesunięcie terminu zakończenia prac. Wszystkie roboty objęte zakresem obydwu umów zostały zakończone i w dniu 14.01.2013r. strony przystąpiły do ich odbioru, jednak z uwagi na stwierdzone usterki strona pozwana bezpodstawnie od odbioru odstąpiła. Ostatecznie dnia 03.02.2014r. pozwana dokonała końcowego odbioru robót dodatkowych a także potwierdziła usunięcie usterek w zakresie umowy głównej. Tytułem wynagrodzenia za wykonane roboty pozwana wystawiła w dniu 05.02.2014r. dwie faktury na kwoty: 60.270 zł z terminem płatności 14 dniowym i 301.077,11 zł z terminem płatności 30 dni. Obie faktury doręczyła pozwanej, która poinformowała ją następnie o naliczeniu kar umownych w wysokości 2.651,88 zł za 22 dni

opóźnienia w realizacji umowy o roboty dodatkowe i w kwocie 22.811,70 zł z tytułu 38 dniowego opóźnienia w realizacji umowy podstawowej. W związku z tym należności wynikające z wystawionych przez powódkę faktur uregulowane zostały częściowo, tj. odpowiednio do kwot 57.618,18 zł i 278.195,41 zł i różnicy pomiędzy kwotami wynikającymi z faktur a faktycznie zapłaconymi dochodzi powódka w niniejszej sprawie. W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu przyznał fakt zawarcia dwóch umów. Wskazała, iż pozwana na podstawie § 9 ust.2 umowy podstawowej i §8 ust. 2 umowy dodatkowej była uprawniona do odstąpienia od odbioru robót w przypadku stwierdzenia wad i usterek do czasu powiadomienia o ich usunięciu i to uczyniła. W konsekwencji końcowy odbiór wszelkich robót nastąpił na prośbę powódki w wyznaczonym przez nią terminie, tj. dnia 03.02.2014r. Skutkiem tego pozwana potrąciła powodowi należne jej kary umowne tytułem opóźnienia w wykonaniu remontu drogi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23.10.2013r. strony zawarły umowę nr (...), na mocy której powódka zobowiązała się do wykonania na zlecenie pozwanej prac remontowych drogi leśnej gruntowej nieulepszonej na terenie leśnictwa W. w terminie do dnia 15.12.2013r.

Zgodnie z §3 ust. 1 i 6 umowy wynagrodzenie ryczałtowe powódki miało wynieść kwotę 294.845,39 zł brutto i było płatne w terminie 30 dni od doręczenia zamawiającemu faktury vat.

W §10 ust. 1 strony przewidziały karę umowną za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu zamówienia i niedotrzymanie terminu zakończenia prac określonego w umowie w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia.

W dniu 03.12.2013r. strony zawarły kolejną umowę, której przedmiotem było wykonanie robót dodatkowych do umowy z dnia 23.10.2013r. w terminie do dnia 31.12.2013r. za wynagrodzeniem w wysokości 60.270 zł brutto płatnym w terminie 14 dni od doręczenia zamawiającemu faktury vat.

Również w §9 ust. 1 tej umowy strony przewidziały karę umowną za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu zamówienia i niedotrzymanie terminu zakończenia prac określonego w umowie w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - umowa nr (...) z dnia 3.12.2013r.

- k. 16-19 akt,

- umowa nr (...) z dnia 23.10.2013r.

- k. 12-15 akt

- zeznania świadka A. Ś. – k. 136 /00:19:27 – 00:20:54/,

- zeznania świadka R. F. – k. 137 akt /00:34:33-00:35:22/,

- zeznania świadka T. G. – k. 137 v /00:44:14- 00:46:13/

- zeznania świadka J. B. – k. 137 v / 00:51:28-00:52:16/,

- zeznania świadka S. C. – k. 138 /01:08:25-01:09:18/,
- zeznania świadka J. Ś. – k. 139 akt /01:36:13-01:38:00/

Powódka pismem z dnia 31.12.2013r. zgłosiła pozwanej zakończenie prac.

Pozwana wyznaczyła termin odbioru wskazanych prac na 14.01.2014r., jednak w trakcie czynności odbiorowych stwierdziła szereg usterek i odstąpiła od dokonania odbioru wzywając powódkę do ich usunięcia.

Pismem z dnia 21.01.2014r. powódka zgłosiła ponownie gotowość do odbioru robót w związku z usunięciem usterek stwierdzonych w dniu 14.01.2014r.

Ostatecznie na wniosek pozwanej, z uwagi na zalegającą pokrywą śnieżną, termin odbioru prac objętych obiema umowami wyznaczony został na dzień 03-04.02.2014r.

W dniu 03.02.2014r. podpisały protokół końcowy odbioru robót objętych obiema umowami.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - pisma powódki z dnia 31.12.2013r., 21.01.2014r.,

27.01.2014r. – k. 22,27,31 akt,

- pisma pozwanej z dnia 08.01.2014r.,29.01.2014r. – k.

24, 30 akt,

- notatka z dnia 14.01.2014r. – k. 25-26 akt

- wydruk wiadomości e-mail – k. 28 akt

- protokół odbioru – k. 32-33 akt

W dniu 05.02.2014r. powódka wystawiła faktury vat nr :

- (...) na kwotę 301 077,11 zł obejmującą wynagrodzenie przewidziane w umowie z dnia 23.10.2013r., którą pozwana uiściła do kwoty 278 195,41 zł,
- (...) na kwotę 244 778,14 zł obejmującą wynagrodzenie przewidziane w umowie o wykonanie prac dodatkowych, którą pozwana uiściła do kwoty 57 618,18 zł.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - faktura vat nr (...) – k. 34 akt

- faktura vat nr (...) – k. 37 akt

W dniu 25.02.2014r. pozwana wystawiła 2 noty księgowe nr:

- (...) na kwotę 22 881,70 zł z tytułu kary umownej za 38 dniowe opóźnienie w wykonaniu prac objętych umową z dnia 23.10.2013r.,

- (...) na kwotę 2 651,88 zł z tytułu kary umownej za 22 dniowe opóźnienie w wykonaniu prac objętych umową o roboty dodatkowe,

które doręczyła pozwanej.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - nota obciążeniowa (...) – k. 40 akt

- nota obciążeniowa (...) – k. 41 akt

W dalszej korespondencji powódka zwracała się do pozwanej o anulowanie kar umownych, na co jednak ta nie wyraziła zgody.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - pismo powódki z dnia 03.03.2014r. – k. 42-43 akt

- pismo pozwanej z dnia 21.03.2014r. – k. 44 akt

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 647 kc przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Zgodnie zaś z treścią art. 658 kc przepisy niniejszego tytułu stosuje się odpowiednio do umowy o wykonanie remontu budynku lub budowli.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy niesporny pomiędzy stronami był zarówno fakt zawarcia dwóch umów dotyczących remontu drogi jak i wykonanie tych prac przez pozwaną.

Okoliczności te znajdowały ponadto potwierdzenie w przeprowadzonych dowodach z dokumentów a nadto w zeznaniach świadków : A. Ś., R. F., T. G., J. B., S. C., J. Ś., którym sąd dał wiarę w całości.

Pozwana nie kwestionowała również wysokości należnego powódce wynagrodzenia oraz tego, iż zostało ono jedynie częściowo przez nią zapłacone.

Ze stanowiska strony pozwanej zawartego w odpowiedzi na pozew wynikało, iż uważała roszczenie powódki za niezasadne z uwagi na jego wygaśnięcie na skutek złożonego na etapie przedprocesowym oświadczenia o potrąceniu wiarygodności powódki z wiarygodnością pozwanego z tytułu kary umownej. Obrona pozwanej polegała więc na podniesieniu zarzutu nieistnienia roszczenia, czasami utożsamianego z tzw. zarzutem potrącenia (choć nie zostało to wprost w treści sprzeciwu wyeksplikowane).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie mogło być wątpliwości co do tego, iż pozwana na etapie przed procesowym złożyła powódce materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu.

Zgodnie z treścią art. 498§1 kc gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Oświadczenie o potrąceniu nie wymaga zachowania szczególnej formy, powinno być jedynie złożone w sposób, który w dostatecznym stopniu ujawnia jego treść (art.60 kc). Może być ono zatem złożone również w sposób dorozumiany o ile wola wzajemnej kompensaty należności jest oczywista. Ze stanowiska powódki zawartego w uzasadnieniu pozwu wynika zaś w sposób jednoznaczny, iż powódka miała pełną świadomość dokonania przez pozwaną potrącenia wzajemnych wierzytelności. Na złożenie takiego oświadczenia wskazuje przede wszystkim treść wystosowanych przez pozwaną not księgowych. Niezależnie od powyższego również w piśmie procesowym z dnia 11.05.2015r. pełnomocnik pozwanej powołał się na złożenie powódce już w trakcie procesu oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z tytułu kary umownej w wysokości odpowiadającej żądaniu niniejszego pozwu i okoliczności tej powódka nie kwestionowała.

W ocenie Sądu oświadczenie to nie mogło jednak skutkować wygaśnięciem wierzytelności powódki.

Należy bowiem podkreślić, iż aby możliwe było skuteczne złożenie oświadczenia o potrąceniu to wierzytelności muszą spełniać określone wymogi wskazane w art. 498 § 1 k.c. (wzajemność, jednorodzajowość, wymagalność oraz zaskarżalność).

W judykaturze nie budzi również wątpliwości, iż pomimo treści art. 498 k.c. wymagającego do potrącenia, aby wymagalne były obie potrącane ze sobą wierzytelności, wystarczy, aby wymagalna była wierzytelność potrącającego – w tym wypadku pozwanej. (por. wyrok SN z 2014.04.03, LEX nr 1467141, V CSK 242/13).

Pozwana dokonała potrącenia wierzytelności z tytułu kar umownych (art.483§1 kc). Termin spełnienia takiego świadczenia nie jest oznaczony ani przez przepisy ustawowe, ani też nie został określony w umowie stron. Nie wynika on również z właściwości zobowiązania. Dlatego też uznaje się, iż roszczenie z tego tytułu powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 kc). Dopiero zatem po bezskutecznym wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia wierzytelność staje się wymagalna. Choć więc doręczenie wezwania do zapłaty nie jest co do zasady warunkiem bezpośrednio samego złożenia oświadczenia o potrąceniu, to jednak w okolicznościach niniejszej sprawy było ono niezbędnym warunkiem wymagalności wierzytelności pozwanej, która z kolei jest przesłanką dopuszczalności potrącenia. Dopiero gdy wierzytelność przedstawiana do potrącenia jest wymagalna, oświadczenie o potrąceniu wywoła skutek w postaci umorzenia wierzytelności.

Pozwana nie wykazała zaś, aby wzywała powódkę do zapłaty kary umownych przed potrąceniem wzajemnych wierzytelności. Nie powoływał się na to ani jej pełnomocnik, który na rozprawie w dniu przyznał, iż jedynie noty obciążeniowe zostały wysłane powódce (k.136 / 00:04:24/). Nie miał wiedzy o takim fakcie również żaden z przesłuchanych w sprawie świadków.

Już z samego tego powodu, bez badania istnienia wierzytelności pozwanej z tytułu kary umownej, należało uznać, iż oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powódki z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane nie mogło być skuteczne a więc do umorzenia tej wierzytelności nie doszło.

Powyższe stwierdzenie nie wyklucza możliwości domagania się przez pozwaną zapłaty kar umownych, którymi obciążyła powódkę w drodze odrębnego procesu, w trakcie którego przedmiotem badania sądu będzie zasadność nałożenia przez pozwaną tychże kar.

Dlatego też, zasądzono na rzecz powódki kwotę wynagrodzenia w dochodzonej przez nią wielkości, albowiem, jak już wyżej wskazano, nie była ona przez pozwaną kwestionowana (punkt I pozwu).

O odsetkach ustawowych od zasądzonej kwoty orzeczono na podstawie art. 481§1 i 2 kc w związku z §3 ust. 6 umowy z dnia 23.10.2013r. przewidującym 30 dniowy termin płatności wynagrodzenia objętego tą umową oraz na podstawie §3

ust.5 umowy z dnia 03.12.2013r., który z kolei przewidywał 14 dniowy termin płatności. Sąd zasądził odsetki zgodnie z terminami płatności wynikającymi z faktur vat wystawionych przez powódkę albowiem były one zgodne z w/w postanowieniami umownymi.

W pozostałej części, tj. w zakresie odsetek żądanych przez powódkę przed terminami wymagalności powyżej ustalonymi, powództwo należało oddalić (punkt II wyroku).

Sąd postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 22.04.2015r. (k.139 v) oddalił wnioski powódki o dopuszczenie dowodów z: opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa oraz informacji IMGW albowiem w świetle przyjętej podstawy rozstrzygnięcia były one zbędne do rozpoznania sprawy.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.98§1 i 3 kpc. Na zasądzone na rzecz powódki koszty składały się: opłata od pozwu w kwocie 1.277 zł oraz wykorzystana część zaliczki w wysokości 133,73 zł przeznaczona na pokrycie zwrotu kosztów stawiennictwa świadka (różnica pomiędzy zaliczką wpłaconą – 300 zł a wykorzystaną w wysokości 166,27 zł zostanie powódce zwrócona).